

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemati nedelje in praznike.

Inserati: do 9 petti vrst á 1 D, od 10—15 petti vrst á 1 D 50 p, večji inserati petti vrstá 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici petti vrstá 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inserat davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravnštvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafleva ulica št. 5, priljubljeno. — Telefon št. 304.

Uradništvo „Slov. Naroda“ Knafleva ulica št. 5, L nadstropje

Telefon št. 34.

Opis sprejema je podpisane in zadostno frankovane.

Rokopis se ne vrata.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji vse dni po Din 1.—

v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1-25

Poština plačana v gotovini.

"Slovenski Narod" velja:	V Jugoslaviji			V Inozemstvu
	v Ljubljani	po pošti	Din 144—	
12 mesecev	• • : : : : : :	Din 144—	72—	132—
6	• : : : : :	72—	36—	66—
3	• : : : : :	36—	12—	22—
1	• : : : : :	12—		

Pri morebitnem povračjanju se ima daljša naročilna doplatiti.

Novi naročniki naj pošljajo v prvici naročino vedno po nakaznici. Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Stojan Protič.

Beograd, 29. oktobra. (Izv.) Stojan Protič je včeraj ob 15.40 popoldne umrl.

Ko gledamo ob svežem grobu na dolgo življenje Stojana Protiča, ko se spominjamo velikega strankarja, temeljitega finančnika, ustavodajalca bivše Srbije, spretnega publicista, vidimo, kakšnega državnika in kakšno politično osebnost je izgubila naša mlada država.

Že po površnem pogledu na blagoslovljeno življenje in delovanje tega moža vidimo, da je spadal med največje državniške talente celokupnega južnega slovanstva. O njegovih zaslugah za bivšo Srbijo bi se moralis napisati debelo knjigo. Nedostaje podrobnejšega gradiva, ki bi dovoljevalo daljšo oceno Protičevega dela kot soustanovitelja in duševnega voditelja radikalne stranke, njegove upravne prakse, njegovih finančnih metod ter izredno srečnega vodstva usode srbske države skozi dve, tri desetletja. Treba samo opozoriti na veličastni napredki Srbije od leta 1908 do svetovne vojne, treba se zamisliti v nacionalizem tehanje srbske omladine, v jugoslovensko ideologijo, beogradsko inteligenco, v izbornem stanju srbskih finanč., v strumno srbsko vojsko, skratka v zanosit razmah celokupnega državnega in javnega življenja srb. naroda, da začutimo zgodovinsko osebnost Stojana Protiča kot duševnega roditelja vsega razvoja. Kako spremo je nato pripravljal jugoslovensko državo iz Kralja, po prevratu v Beogradu ter sodeloval na državni upravi nove razširjene domovine dotlej, dokler tok notranje politike ni zaplavil na napačno pot in pripravil današnjo notranjo krizo. Od tu dalje se oblikuje Stojan Protič v prvega našega velikega državnika. Srbohrvatski spor, ki ga je povzročila fatalnost Pribičevičeve notranje politike, bi se bil lahko rešil že pred letoma, da je tedanja koalicija upoštevala Protičev predlog širokih samoupravnih edinic. Lahkomiseln politiki, včeraj še zakoniti pisarji, oboževatelji madžarskih tiranij, brez vsake državniške prakse, so se polasti vladne oblasti in vselej notranji resort v zakup, tako da so nujno morali zadati jugoslovenski državnim tvorbi naravnost usodno rano separatističnega federalizma in plemenskega retardicije in da so na ta način onemogočili regularen razvoj jugoslovenskega gospodarstva, kulture in socijalnosti. V notranjem problemu, ki ga je nastavila taka politika, tiči začetek in konec vse naše finančne, upravne, zunanjopolitične in ustavne nesreče. To nesrečo je predvideval Stojan Protič, zato je odklanjal nadaljnjo koalicijo radikalne in demokratske stranke, zato je potovel v Zagreb, govoril s hravatskimi strankami, skušal približevati nezadovoljne prečanske brate Beogradu in svobodnemu življenju šumadijskega demokratizma. Njegova srbska narava, vajena bratskega zanosa ter neomejene svobode, je nastopila proti avstrijskim, policijskim metodam Svetozara Pribičeviča ter propovedovala potrebo sporazuma kot neminovnega predpogoja naše ustavne konsolidacije. V tem boju je žal, zmagala omejenost, ki se je trmasto zarišla celo v semešne ustavne dolobče številčnega značaja, obenem v jedro prečanske nezadovoljnosti, na obseg in duh samoupravne razdelitve. V tem sporu lahko rečemo, da je Stojan Protič pokazal daljnovidnost ter analizo političnih dogodkov, ki zasluži odliko pravega državnika. Zasluža njegove upravne razorne žurnalistične borbe proti Pribičevičevi notranji politiki, je, da je radikalna stranka odpovedala demokratski stranki zavezništvo in da se je odrekla notranji državljanški vojni, kakšno je pripravljal in zagovarjal demokratično oboževalec fašistovske Italije. Stojan Protič je na našem ustavnem sporu dokazal, da je treba računati z divergentnimi političnimi strukture in da obstaja naloga državnika, da

nja, da je bolnik izven vsake krize. Ob 15. popoldne je bolnik zavžil bouillon. Deset minut nato je postal bolniku zelo slab. Dr. Kopša je konstatiral, da srce utriplo 120krat na minuto, dočim je še prej popolnoma normalno utripalo. Ob 15.40 popoldne je Protič premrtil. Zadnje besede zdravniku so bile: »Pustite me, da se več ne mučim.« Ob smrtni postelji Protičevi sta bila sin dr. Milan Protič in hčerkica Milica.

Stojan Protič je bil rojen kot sin siromašnega obrtnika 16. januarja 1857. v Krševcu. Njegov oče se je tam naselil iz Varvarine. Svoje srednješolske študije je izvršil v Kragujevcu in je pozneje obiskoval kot filozof takozvano »visoko šolo« v Beogradu. Stojan Protič je bil zelo nadaren dijak in je profesor filozofije Stefan Novaković vzkliknil o svojem učencu: »Ta kega dijaka ne bo kmalu imela naša visoka šola!« Po končanih študijih je stopil v sodno službo v Šabacu in je hotel začeti sodniško kariero. Prota Mile Barjaktarović pa ga je pregorovil, da se je posvetil publicistički in novinarstvu. S Perušićem je urejaval »Samoupravo«. Koncem 1. 1880. izdal knjigo »Makedonija in Makedonija«, ki je še danes važen dokument za presojo etnografskih in političnih razmer v Makedoniji. Leta 1884. je ustanovil list »Srbski odtek«. Za Protiča so nastali pojne vrlo težki dnevi. Po »zajecarskih« buni se Protič živel delno let zelo siromašno.

Slava spominu Stojana Protiča!

Beograd, 29. oktobra (Izv.) Takoj, ko je bila na dvoru objavljena vest o Protičevi smrti, je izrazil Nj. Vel. kralj Aleksander I. sinu dr. Milana Protiča svoje sožalje, ravnotako so izrazili sožalje predsednik vlade Nikola Pašić in drugi ministri.

Pogreb Stojana Protiča je določen za torek ob 9. dopoldne. Vlada je imela sčasno kratko sejo, na kateri je bilo sklenjeno, da se Stojan Protič pokopuje na državne stroške. Ob pokonjikovem grobu govorje v imenu vlade minister prosverte Miha Trifunović, v imenu radikalne stranke predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović in v imenu ožjih političnih priateljev univ. prof. dr. Arangjelović. Ker je bil Stojan Protič nekaj časa tudi vojni minister, mu oddelki beogradске garnizije izkažejo vojaške časti in bo najožre govoril tudi zastopnik vojne in mornarice.

Smrt Stojana Protiča se je raznesla blisko po vsem Beogradu. Takoj so izrazili sožalje Protičevi rodbini predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović, Aca Stanojević, prometni minister dr. Velizar Janković, prosvetni minister Miha Trifunović, predsednik radikalnega kluba Marko Giuričić. Kolikor je znano, Stojan Protič ni zapustil nikake pismene oporoke in niti izrazil svojega političnega testamenta v razgovorih s svojimi priatelji.

Stojan Protič je zadnje čase pisal in zbiral material za politično zgodovino Srbije in jugoslovenskega ujedinjenja. Rokopis je izročil svojemu sinu dr. Milanu.

Današnji beogradski listi posvečajo pokonjemu Stojanu Protiču toplo pisane nekrologe, v katerih navajajo poleg biografije tudi njegovo veliko politično delovanje.

O poslednjih trenotkih Stojana Protiča javljajo današnji listi nekatere podrobnosti:

Stojan Protič je pred tednom 22. t. m. obolen na španski bolezni, ki se je komplikiral, ker je že daje časabolehal na astmi. Zadnje dneve se je Protičev stanje nekoliko izboljšalo, tekom sobote pa zopet izdatno poslabšalo. Bolnik ni hotel niti jesti, niti piti, niti jemati zdravil. Tekom sobotnega večera pa se je položaj zopet izboljšal. Okoli 19. zvečer je Protič obiskal Nj. Vel. kralja Aleksandera, ki se je z njim zelo iskreno razgovarjal. Med drugim je vprašal kralja: »Kako je, Veličanstvo, Vašemu malemu? Kako je Nj. Vel. kralj?« Kralj mu je odgovoril, da mu je vrlo žal, ker ni bilo Protiča pri slovesnem krstu njegovega prvorodenca. Tekom nadaljnega razgovora je kralj Protiča pripomnil: »Zakaj ne ubogate zdravnikov? Zdravnik se zelo ječe na Vas!« Protič je kralju šaljivo odgovoril: »Mnogi se jere na me, pa se ne čudim!«

Noč od sobote na nedeljo je bolnik mirno in dobro prespal. Tudi tekom določnega v nedeljo je bilo njegovo stanje popolnoma normalno. Dopoldne se je Protič razgovarjal z nekaterimi priatelji, in zdravnik dr. Kopša je bil mne-

Za Protiča je bilo važno politično leta 1. 1888. Kralj Milan je tedaj pozval voditelje radikalne, liberalne in napredne stranke, da sodelujejo pri novi ustavi in da izdelajo načrt ustave. Stojan Protič se je tega dela lotil z veliko vnero. Dotična ustava pa ni našla pravega umevanja v narodni skupščini. Stojan Protič je bil od leta 1893. izvoljen večkrat za narodnega poslance. Povodom Ivandskega atentata 1. 1897. je bil obsojen na večletno ječ.

V narodni skupščini je bil izvoljen v letih 1897, 1901, 1903, 1905, 1906, 1908 in 1920. Zastopal je po večini kruševski okraj. Tekom svoje politične kariere je bil Stojan Protič opštovano minister in tudi ministrski predsednik. Prvič je postal Stojan Protič minister notranjih del 20. maja 1903. Ostal je minister do 16. maja 1905. Leta 1909. 11. februarja je postal minister financ. Poleg finančnega ministra-strokovnika Pašča je bil Protič najboljši finančni predvodnik Srbije.

Zanimivo je, da je Stojan Protič leta 1914. sestavil odgovor Srbije na znani ultimat Avstro-ogrške monarhije. Med vojno, živeč na Krfu je aktivno sodeloval pri znanih kriški deklaracijah. Protič je bil iskren boril za jugoslovensko osvobočenje in ujednjenje. Po ujednjenju je bil Stojan Protič prvi naš minister predsednik. V Vestničevem kabinetu je prevzel resort notranjih del. Ker je prišel v konflikt z ostalimi člani radikalne stranke radi ustavnega načrta, je leta 1920. izstopil iz vlade, ter nadaljeval izven parlamenta akcijo za revizijo ustave.

Odpava slovenski šol v Julijski krajini.

Mussolini odpravil en krivični in nepolitični čin, pa zagrešil še krivičnejši in nepolitičnejši čin — ubil je slovensko šolo. — Solze prizadetih staršev. — Pot v analfabetstvo in nezavestnost. — Sporazum mogoč le potom pravice v Julijski krajini. — Proč s krivico. — Vsi na shod!

Mussolini je velikodusno ukinil dvojezičnost jugoslovenskih listov v Julijski krajini. »Piccolo« sicer pravi, da je bilo to, kar so storili prefekti, »un atto ingiusto e impolitico« (krivičen in nepolitičen čin), ali nato se je obrača proti Jugoslovenom z zahtevo, da morajo peti hozano Mussoliniju, ker jim je izkazalo takotno naklonjenost. V resnici je bila od prefektov zauzavljana dvojezičnost jugoslovenskih listov nekaj tako nečuvenega, da to ni šlo v glavo Mussoliniju, ki je tudi zunanj minister in je mogel pričakovati iz inostranstva le neugodno sodbo o taki odredbi ali odpor proti njej. Dvojezičnost je ukinil pri listih in tam še pustil milostno jugoslovenski jezik, ali istočasno je izšlo uradno naznanilo, da je ukinjen jugoslovenski jezik v šoli v Julijski krajini.

Nekaj, kar je bilo nevezdržno, je odpravil, nato je takoj odredil nekaj, kar je pa tudi nevezdržno.

Preuredava jugosloških poukova

ste dodali, da to niso fraze, temveč resnice. Obrnite se torej k nam, mogočni gospod Mussolini, in odgovorite na grozno vprašanje: Ali je pravijo, da se bo na tem skrajnem koncu Italije vršil ljudskošolski pouk za naše slovanske otroke v italijanskem jeziku kakor v Siciliji ali v Apuliji, da je italijanski otrok delčen pouka v svojem materinem jeziku, med tem ko bo sladka materinščina za slovenskega otroka potisnjena v ozadje in vržena v kot, kjer se bo trpel le kot nekaka stara šara, da se brene popolnoma v stran, čim se pojavi kakršnaki pretveza, da se ta šara proglasiti za nepotrebno nadleglo? Ali ne vidite in čutite, da se na ta način teptajo vzvisevana pedagoška načela, ki se spoštujejo povsod po svetu in ki predpisujejo, da naj se vrši ljudskošolski pouk v materinem jeziku, ker le taka šola more odgovarjati svoji vzvišeni nalogi, med tem ko vsaka drugačna odredba šolo le habi in kvari in jo spreminja v mučilnic?

Ali je to tista enakopravnost, ki ste nam jo obljubili z besedami »enake pravice in enake dolžnosti?« Mogočni gospod Mussolini, ali ste zares prepričani, da ste izpolnili in da izpolnjujete dane obljube s tem, da nam jemelite, kar je povsod drugod nedotakljiva last vsakega naroda in neodstopljiva dedčina — naša šolo, svetišče naše narodne kulture? Kako boste opravili ta svoj čin pred svojo vestjo in pred vestjo civiliziranih svetov?

To so trpké besede, izvirajoče iz užaljenja in skrajno potrebe jugoslovenske duše. Pridružujemo se jim in kličemo naravnost Mussoliniju v obraz: Ako je v Vaši glavi kaj politične modrosti in dalekovidnosti, odredite tako, da se prekliči odredba, ki uničuje šolo med Jugosloveni v Italiji!

Odredba pomeni uvedbo analfabetstva in nezavestnosti med naše ljudstvo v Julijski krajini. Proti temu pa dvigamo vse jugoslovenske svoje glas, opozarjajoč italijansko vlado na nevarno igro z najobčutnejšo stranko jugoslovenskega naroda.

Mussolini vabi Pašča na pogovor in podpis sporazuma, ali to, kar državnik podpiše, ne velja nič, ako ne dobi toplega sprejema v ljudstvu. Sporazum med nami in Italijo je mogoč samo takrat, kadar zasije pravica naše trpine onstran postojanske meje.

Mogočni gospod Mussolini, Vi, ki ste nam slovensko obljubili enake pravice in enake dolžnosti, obrnite se na hip proti temu koncu Italije, poslušajte, poigrite nam v lice in oči in čitajte z našim obrazom ono nemo in strašno govorico, ki se drugače izraziti ne da in ne sme!

Enake pravice in enake dolžnosti ste nam obljubili in mi smo Vam verjeli, ko

vencev, kakor tudi njima verni zaveznički živelci! (Dolgotrajne čestitke in ploskanje.)

Za pozdrave gosp. generalnega konzula so je zahvalila celo vrsta uglednih gostov. G. Andrejevka je govoril v imenu Ruskega krošča v Ljubljani, prof. Bubnov za rusko českoslovaško obec, dr. Triller za češko-jugoslovansko ligo, konzul Flach za francosko republiko. Prišreč so bile besede male Čehinje, ki se je zahvalila gosp. generalnemu konzulu za češkoš. Še v Ljubljani. Sledič so posvetili gosp. Olga Valovskova z glasbenim intermezzom, med katerim je ob spremljanju kapelnika ljubljanske opere gosp. Balatko odprla dve prekrasni pesmi, ki so izvajale navdušene aplavze in jo kar najugodnejše vpljavale v predstojecu gostovanju v ljubljanski operi. Zlasti predsednik Masaryku omiljeno pese »Teče voda, teče« je odpela s kultiviranim čutom. Okoli dveh so se gosti oprostili od gosp. konzula, ki je pred oficijskim zaključkom route odposlal v imenu celi družbe sledči brzjavki:

Kancelari presidenta republike Praha.

Českoslovaci in Jihoslovani shromädeni pri oslavah 28. fijana dovoljujti si vysloviti svoji oddanost a lásku.

Kabinetni pisarini Njegovega Veličanstva kralja, Beograd.

Českoslovaki in Jugosloveni, zbrani pri proslavi českoslovaškega praznika 28. oktora.

bra, usojajo si izrasti Valemu Velikištvu svojo udanost in ljubezen.

Slavnostna predstava »Psoglavec v opernem gledališču.«

Zvezčer se je vršila v opernem gledališču slavnostna predstava Kovatovičevih »Psoglavevcev, ki je uvažal oficijelen del s him, namen občah zvezniških držav, češko-slovaške in jugoslovenske, ter s krasnim prologom prof. dr. Iv. Laha. Premijeri so prisotvovali zastopniki državnih oblasti, vojske, Slovenskega konzula, kulturne organizacije, ženskega društva itd. Gledališče je bilo natrpano. Po vsakem dejanju so pevci z dirigentom gosp. kapelnikom Balatko želi obilne aplavze — Ocenom premijera prinesemo na drugem mestu.

Zabava »Češke obce« v Kazini.

Premijeri se je vršila v veliki dvorani Kazino družabne zabave »Češke obce«. Odlična družba, prijatelji in znanci generalne konzula in tukajnjih Čehov so napolnili prostранo dvorano.

Ga Rogozova je deklamirala pesem Ružene Jesenkove 28. oktora, prof. Slavkov trio pa prekrasno komorno skladbo. Sledila je prosta zabava in plec, ki je potrajal pozno v noč.

Telefonska in brzoizjava o poročila Kongres jugoslovenskih železničarjev v Beogradu.

Resolucije za izboljšanje gmotnega položaja. — Diference med demokrati in radikali. — Nastop slovenskih železničarjev.

— Beograd, 29. oktora (Izv.) V vedenju dvorani nove beogradске univerze je bil včeraj ob 9. dopoldne otvoren podpredsednik predsed. inšpektorja prometnega ministra Lukića V. Kongres Udrženja jugoslovenskih železničarjev. Na kongresu so zastopal 104 delegatje 80.000 organiziranih jugoslovenskih železničarjev iz vseh krajev države. Kongresa so se udeležili tudi delegatje českoslovaških železničarjev s predsednikom Prohasko in podpredsednikom praska skupščine Buřivalom na čelu. Českoslovaška delegacija je bila viharno pozdravljena in pri otvoritvi je predsednik Lukić omenjal bratsko solidarnost občih slovenskih železničarskih organizacij.

Po končanih pozdravilih in formalnostih je pričel kongres razpravljati o točkah dnevnega reda. Tajnik centralne odbora Rado Janković je predstavil tajniško poročilo, zelo obširno in izpreno. Centralni odbor omenja celokupno delovanje odbora za izboljšanje gmotnega položaja jugoslovenskih železničarjev in v vseh akcijah, ki jih je odbor forstiral na merodajnih mestih.

Kongres je odobril tajniško poročilo, tukor tudi blagajniško. Za tem je koncerz zatečel razpravljati: o železničarskih službenih pragmatikah in o gmotnem položaju železničarjev.

Delegat Ivo Božič, predsednik sarajevega pododbora je v daljšem govoru opisal težavnin in bedni položaj bosanskih železničarjev. Če merodajni faktorji ne prispejo železničarjem takoj na pomoč, so železničarji fizično in duševno prisiljeni zadeviti zelo dalekosežno akcijo. Kritizirajoč načrt službeno pragmatike, ki jo je izdelal prometni minister, jo označi gospornik zatoč na reakcionaren. Položaj železničarjev se nikakor ne bo s tem zakovom izboljšal, marveč poslabšal. Občišči, da centralni odbor ni začel z odločno takško, da bi se upoštevale zahteve železničarjev pri načrtu pragmatike. Začetki tudi posebno 20% doklada samo nekaterim železničarjem na prog, dočim so drugi prezeti. Službeno pragmatika pomembna velik udarec železničarstvu. Govornik je končno pozval centralni odbor, da ukrene pri vladu vse korake za izboljšanje gmotnega položaja železničarjev, ker njih stanje je sedaj naravnost brezupno in bedno, tako da ne morejo vršiti več z uspehom svoje službe.

Delegat slovenskih železničarjev Finžgar je za tem v temperamentnem govoru opisal vse bolečine in nadlove slovenskih železničarjev. Med drugim je izjavil: Slovenski železničarji bodo vedno solidarni z vsako akcio, ki gre za tem, da se izboljša gmotno stanje železničarjev. Mi želimo to državo, težko pa greše oni, ki obratno govere. Govornik je na to stavil kongresu nekatere konkrete predloge k železničarski pragmatiki, ki naj bi jih vlaže upoštevala.

Delegat Blaž Korošec je ostro kritiziral dosedanje postopanje vseh napram železničarstvu. Zameri vlad, ker je sprejeti, da je odobrila tako reakcionaren zakon o službenih pragmatikah. Govornik je dalje z vso odločnostjo zavračal očitke, da bi imela zadnja stavka na progah Južne železnice politično ozadje. Ta stavka je bila najmanj politična. Gibanje slovenskih železničarjev ne zasedne nikakih političnih ciljev. Stavka je bila stavka želodca! (Viharno odobruje.)

Beg grških oficirjev.

— Beograd, 29. oktora (Izv.) Po poročilih notranjega ministrstva je iz Grčije pobegnilo na naše ozemlje 36 grških oficirjev, med drugimi tudi več viših poveljnnikov.

Parlamentarna situacija.

— Beograd, 29. oktora (Izv.) Včeraj dopoldne sta se predsednik vlade Pašić in skupščinski predsednik Ljuba Jovanović posvetovala o parlamentarni situaciji. Glavno vprašanje je bilo, ali se imajo plenarne seje skupščine za nekaj časa odložiti, da prouči finančni odbor proračuna za leto 1923–24. Sklenjeno je, da tekmo prihodnjih dni Ljuba Jovanović sklice konferenco načelnikov parlamentarnih klubov, da se o tem vprašanju posvetujejo in da skupščinski predsednik izvede mišljene opozicije. Plenarna seje skupščina bi se imela odlo-

žiti za kratek čas. V nekaj dneh predloži posebni odbor svoje poročilo o zakonu glede priznanja zasluga za domovino.

Veliki nemiri v Poruhrju.

Draginjski izgredi.

— Berlin, 28. oktora (Izv.) Tekom današnjega dneva je prišlo v zasedenem ozemlju do velikih in resnih draginjskih izgredov. V vseh važnejših industrijskih krajih so brez posebnih začeli pleniti prodajalne. Nastopilo je francosko in belgijsko vojaštvo. Po poročilih je več sto mrtvih. V Bochumu je bilo po izgredih 24 mrtvih in 15 težko ranjenih. V Essenu so delavci opnili pisarne Kruppovih tovarn ter začigli poslovne knjige. Duisburgu je prišlo do spopadov med delavci in belgijskimi četami. Bilo je 5 delavcev mrtvih.

Žiti za kratki čas. V nekaj dneh predloži posebni odbor svoje poročilo o zakonu glede priznanja zasluga za domovino.

— Iz Londona se je vrnil Radičev spremljevalec Miroslav Prpić, sin Radičevega finančarja Milana Prpića. Miroslav Prpić pričoveduje, da se Radičev v Londonu izbirno godi in da ima »kolosalne uspehe« pri svoji politični akciji. Kakor Prpić, se misli tudi Radičevega lepege dne vrniti v Zagreb.

— Protestni shod zaradi italijanskih nasilstev je priredila ljubljanska Orjuna v soboto zvezčer v Mestnem domu. Poštevno zborovanje je Orjuna priredila baje z bog tega, ker je obrambne organizacije niso povabilne na sodelovanje pri prireditvi današnje protestne manifestacije. Na zborovanju je govoril kot glavni gospornik pisatelj Vladimir Lepšek. Za njim sta še govorila Anastasija Ristić in ing. Kranjc. Po shodu so priredili zborovalci manifestacije po mestu. Na raznih mestih so demonstranti prišli v konflikt z organi varnosti straže. Okrog 22. so se manifestacije končale brez posebnih incidentov.

— Dobava ovsa za mestne režijske vožnje. Mestna občina ljubljanska razpisuje dobavo 4–5 vagonov zdravega rešetnega ovsa. Blago je postavili v vrečah franko kolodvor ljubljana. Vreče se takoj vrnejo. Ponudbam, katera je vložiti do 29. oktobra 1923. pri mestnem magistratu je priložiti vzorec.

Mussolinijevi fašisti hočejo korakati proti Jugoslaviji.

— Milan, 28. oktobra (Izv.) Povodom obletnice vkorjanja fašistovske armade v Rim so fašisti priredili veliko parado. Na tej je Mussolini proslavljal dosedjanje politika fašistovske stranke. Fašistom se je posrečilo pripomoti do zmage monarhističnemu principu. Vseskemu fašistu mora biti kot simbol — simbol religije in domovine. V nadaljnjem govoru je vpravil Mussolini na vsoče fašistovske oddelke, če so že vedno pripravljeni korakati proti vsem kontrarnemu sovražniku. Odgovor je odmeval: »Tako! korakamo! Končno je Mussolini novzel fašiste, če so pripravljeni vratiti domovino, braniti Evropo. Sledil je sličen odgovor. S poselbo slovesnim povdankom pa je Mussolini spregovoril besede: «Ce bi bilo potreba napraviti korak v neki drugi smerti, ali ste, junaki, pripravljeni?«

Vsi fašistovski oddelki so na to vprašanje dvignili puške z bajonetom in priredili Mussoliniju naravnost entuziastične ovacije, vzlikajoč: »Pripravljen! Živel! Mussolini!«

Sestanek Pašić - Mussolini.

Sestanek 15. novembra v Opatiji

— Beograd, 29. oktobra (Izv.) Danas je v nadaljnem govoru omenjal nedostatke novega zakonskega načrta ter je med drugimi tudi navašal faktor, da bi bili pri posebni 20% dokladi uslužbenec na progri prikrajšani tudi v veliki množini delavci, ki delajo tudi na progri, v delavnicah in kurilnicah, kjer pa zakonski načrt ne uvrščava v kategorijo direktnega prometa.

Delegat hrvatskih železničarjev Koren je izjavil, da se hrvatski železničarji izjavljajo solidarne s kongresom. Isto izjava je podal zastopnik vojvodinskih železničarjev Stoković.

Delegatinja Amalija Osredkarjeva iz Ljubljane kot zastopnica ženskega odseka ZJZ je bila viharno pozdravljena ter je v imenu svojih tovarišic izjavila, da se slovenske žene, železničarske uradnice hujajo ramo ob ramu z moškimi tovariši za izboljšanje gmotnega položaja in za stanovaške pravice železničarjev.

Češkosloven. delegat Prochaska, predsednik Udrženja čsl. železničarjev je med viharnimi ovacijami pozdravil kongres, želež mu načoljši uspehov in naglašajoč iskreno in trdo vzevo občih bratskih organizacij. Kongres načel dokumentira solidarnost med jugoslovenskimi in češkoslovaškimi železničarji. Češkoslovaški železničarji so vedno odločno pripravljeni za skupno sodelovanje. V skupnem delu je zmaga govorila!

Češkosloven. delegat Prochaska, predsednik Udrženja čsl. železničarjev je med viharnimi ovacijami pozdravil kongres, želež mu načoljši uspehov in naglašajoč iskreno in trdo vzevo občih bratskih organizacij. Kongres načel dokumentira solidarnost med jugoslovenskimi in češkoslovaškimi železničarji. Češkoslovaški železničarji so vedno odločno pripravljeni za skupno sodelovanje. V skupnem delu je zmaga govorila!

Češkosloven. delegat Prochaska, predsednik Udrženja čsl. železničarjev je med viharnimi ovacijami pozdravil kongres, želež mu načoljši uspehov in naglašajoč iskreno in trdo vzevo občih bratskih organizacij. Kongres načel dokumentira solidarnost med jugoslovenskimi in češkoslovaškimi železničarji. Češkoslovaški železničarji so vedno odločno pripravljeni za skupno sodelovanje. V skupnem delu je zmaga govorila!

Češkosloven. delegat Prochaska, predsednik Udrženja čsl. železničarjev je med viharnimi ovacijami pozdravil kongres, želež mu načoljši uspehov in naglašajoč iskreno in trdo vzevo občih bratskih organizacij. Kongres načel dokumentira solidarnost med jugoslovenskimi in češkoslovaškimi železničarji. Češkoslovaški železničarji so vedno odločno pripravljeni za skupno sodelovanje. V skupnem delu je zmaga govorila!

Češkosloven. delegat Prochaska, predsednik Udrženja čsl. železničarjev je med viharnimi ovacijami pozdravil kongres, želež mu načoljši uspehov in naglašajoč iskreno in trdo vzevo občih bratskih organizacij. Kongres načel dokumentira solidarnost med jugoslovenskimi in češkoslovaškimi železničarji. Češkoslovaški železničarji so vedno odločno pripravljeni za skupno sodelovanje. V skupnem delu je zmaga govorila!

Češkosloven. delegat Prochaska, predsednik Udrženja čsl. železničarjev je med viharnimi ovacijami pozdravil kongres, želež mu načoljši uspehov in naglašajoč iskreno in trdo vzevo občih bratskih organizacij. Kongres načel dokumentira solidarnost med jugoslovenskimi in češkoslovaškimi železničarji. Češkoslovaški železničarji so vedno odločno pripravljeni za skupno sodelovanje. V skupnem delu je zmaga govorila!

Češkosloven. delegat Prochaska, predsednik Udrženja čsl. železničarjev je med viharnimi ovacijami pozdravil kongres, želež mu načoljši uspehov in naglašajoč iskreno in trdo vzevo občih bratskih organizacij. Kongres načel dokumentira solidarnost med jugoslovenskimi in češkoslovaškimi železničarji. Češkoslovaški železničarji so vedno odločno pripravljeni za skupno sodelovanje. V skupnem delu je zmaga govorila!

Češkosloven. delegat Prochaska, predsednik Udrženja čsl. železničarjev je med viharnimi ovacijami pozdravil kongres, želež mu načoljši uspehov in naglašajoč iskreno in trdo vzevo občih bratskih organizacij. Kongres načel dokumentira solidarnost med jugoslovenskimi in češkoslovaškimi železničarji. Češkoslovaški železničarji so vedno odločno pripravljeni za skupno sodelovanje. V skupnem delu je zmaga govorila!

Češkosloven. delegat Prochaska, predsednik Udrženja čsl. železničarjev je med viharnimi ovacijami pozdravil kongres, želež mu načoljši uspehov in naglašajoč iskreno in trdo vzevo občih bratskih organizacij. Kongres načel dokumentira solidarnost med jugoslovenskimi in češkoslovaškimi železničarji. Češkoslovaški železničarji so vedno odločno pripravljeni za skupno sodelovanje. V skupnem delu je zmaga govorila!

Češkosloven. delegat Prochaska, predsednik Udrženja čsl. železničarjev je med viharnimi ovacijami pozdravil kongres, želež mu načoljši uspehov in naglašajoč iskreno in trdo vzevo občih bratskih organizacij. Kongres načel dokumentira solidarnost med jugoslovenskimi in češkoslovaškimi železničarji. Češkoslovaški železničarji so vedno odločno pripravljeni za skupno sodelovanje. V skupnem delu je zmaga govorila!

Češkosloven. delegat Prochaska, predsednik Udrženja čsl. železničarjev je med viharnimi ovacijami pozdravil kongres, želež mu načoljši uspehov

nost ter sistematično obdelajo gradivo, ki ga zbirajo narodnoobrambne organizacije.

Poziva vlado, da spravi vsa italijanska grozdejstva nad našimi rojaki v Primorju pred Ligo narodov.

Se obrača na vse Slovence, Srbe in Hrvate v Jugoslaviji, naj po svojih gmotnih razmerah podpirajo narodnoobrambne organizacije.

Roti mladino, naj se duševno in telesno usposbla, če bo treba žrtvovati tudi življenje.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 29. oktobra 1923.

Nekdaj in sedaj.

V dr. Priateljevem uvodu h Krsnikovim zbranim spisom čitamo med drugim:

»Ko je prišel na Kranjsko Wldmann (deželní predsednik), se je mahoma odpravil ves pouk v slovenščini. Že napol slovenska pripravnica se je ponemčila, bivša realna gimnazija tudi, v Novem mestu pa se s slovenščino splohl pričelo. Tudi na ljubljanski realki so se odpravile slovenske paralelke. Tu je bilo učenje glavnega deželnega jezika dano na prostot voljo, med tem ko je bila italijanščina obligaten predmet.«

To se je zgodilo na Kranjskem pred nekaj desetletji. Tkrat je dunajska vladava iztrala slovenski jezik iz šol in iz uradov. Menila je, da s tem uduši enkrat za vselej slovenski pokret. Dogodki pa so se razvijali naprej v smeri, ki je bila nasprotna načrtom in željam avstrijske vlade. Ni poteklo niti pol stoletja od tistega časa, pa so izginile v Sloveniji vse nemške šole in naš jezik je zavladal na vsi črti v uradu in v šoli.

Danes je stopila na isto pot, kakor pred desetletji Avstrija, tudi italijanska vladava. Izganja iz uradov in iz šoli v Primorju slovenski in hrvatski jezik in meni, da bo s tem v najkrajšem času raznoredila vse jugoslovenski živelj v Julijski Krajini.

Toda kakor se je nekoč motila Avstrija, tako se bo prevarila tudi Italija. Zgodovina nas to uči. Kakor je danes pri nas v Sloveniji zavladal slovenski jezik na vsi črti, tako pride, prej kakor si Italijani misijo, tudi dan, ko zavladajo sedaj že zasužnjeni Jugosloveni nad svojo grudo in pripomorejo zopet do veljave svojemu jeziku.

Naj Italijani danes še takoj divijo, naj tekmujejo v nasilstvih z najhujšimi tirani, zgodovinskega procesa, naravnega razvoja ne bodo ustavili. In ta zgodovinski proces je, da pridejo vsi zatirani narodi prej ali slej do svojih pravic in naj se ta naravni proces tudi skuša zajeziti z načinljivimi in najnekulturnejšimi sredstvi!

★ ★ ★

— Jugoslovenski študentje v Pragi so poslali v soboto dopoldne k županu dr. Baxi pod vodstvom inspektorja prosvetnega ministristva SHS dr. Drag. Prohazke deputacijo, »sestoje iz predsednika društva Jugoslavija« inž. P. Bradiču, inž. I. Jeleniču, Z. Paveliču, J. Illeju in N. Nikoliću, ki je čestitala v osebi praškega župana čsl. republike na 5. obletnici osvobodenja in mu izročila posebno spominsko ploščo. Plošča je delo akad. kiparja T. Ivančevića, ki je letos dovršil praško akademijo, in obstoje iz črnega ozadja, na katerem se nahaja bronasti medaljon s češkim lemom v skoku, na robu pa je napis: Češkoslovaška republika in datum prvega 5letnega jubileja. Spodaj je bronasti napis: »Milemu mestu jugoslovenski študentje v Pragiji. Dr. Baxa se je zavhalil za lepo darilo in čestitke, ki so mu bile tem dražje, ker ve, kako važno misijo vrše Jugosloveni s tem, da študirajo v Pragi. Spominska plošča bo shranjena v eni prških zgodovinskih zbirk.«

— Kamen s Triglava za Tyršev dom v Pragi. Včeraj, v nedeljo 28. t. m., je bil položen temeljni kamen Tyrševemu domu v Pragi. V »Češkoslovenski republiko z dne 27. t. m. čitamo: »Poleg temeljnega kamna Tyrševemu domu bodo položeni tudi stražni kamni s češkoslovaških vrhov in k tem bo pridjan v dokaz zvestega bratstva tudi kamen z jugoslovenskega Triglava, ki ga priselje v Prago dr. Riko Fux, zastopnik Saveza Sokolstva SHS.«

— Predavanje generalnega konzula ČSR dr. Otokarja Beneše. Na predavanje poslave petletnega jubileja svobodenja Češkoslovaškega naroda je priredila tukajšnja »Češka občina družbeni seanstek v restavraciji Narodnega doma. Generalni konzul češkoslovaške republike dr. Otokar Beneš je na seanstku predaval o vtiški potovanja po Franciji. Živahnio sklamanje je opisan najprej zanimivo vožnjo skozi italijansko ozemlje, kjer je v spremstvu bogata Američanka doživel originalno dosegodvično, ko se je obemo potnikoma snaščil v nekem mestu načeti koni in ju maludane ni doletela nesreča, in vendar je hlarnokrvni Američanec trdil, da je koni na beatiful horse. Ko je došel v Pariz, si je dr. Beneš ogledal zanimivosti francoske prestolice, posetiš grob neznanega vojaka, nato pa se je odpeljal na zaradno bojišče, kjer ga je zlasti zanima, da svetovne vojne dobro znana trdnjava Verdun. Globoko v srcu vseh navzočih je sedlo njegovo pripovedovanje o strašnih stikih, kjer je zapustila v Verdunu in okoliči zelzna peta nemškega militarizma in luta horha med zavezniško in nemško armado. V vojnom metežu težko poškodovanem utrdbi, porušene cerkve in vasi in od granat razorenem zemlji nudi se danes sliko francoskega junastva in velike ljubezni do domovine. Od predora, kjer je strašna eksplozija

ljenje za osvoboditev svojih zasužnjenskih bratov.

Poziva vse naše kulturne organizacije, inteligenco in vsečiljča, naj s svojimi zanestvenimi deli opozore ves kulturni svet, zlasti Ameriko, Francijo, Anglijo in druge države na nekulturna barabarstva v Italiji.

Ta rezolucija je bila sprejeta z viharnim odobravanjem, na kar je predsednik profesor Ribarič zaključil sijajno uspelo manifestacijo.

dišča. S trasiranjem se prične 1. novembra. Celokupni troški za novo železniško progobodo znašali po dosedanjem proračunu okrog 300 milijonov dinarjev. Ako se bo železniška gradila s pomočjo vojske, tedaj prevezame režijo ministrstvo vojne in prometa ali pa kakšno privatno podjetje. V merodnih krogih pa se govori, da bo vojna uprava poslala 2000 vojnikov, ki bodo pomagali graditi prog.

— **Pojedelska fakulteta.** Pojedelsko ministristvo je končno sklenilo odvetje pojedelski fakulteti dodeljeno zemljišči topšiderske ekonomije in še v letosnjem letu premestiti fakulteto v Skoplje. Ta sklep mora biti že sankcioniran z zakonom in zato pride vprašanje premestitve pred narodno skupščino. Večina dobro informiranih gospodarskih organizacij pa se bo premestiti v upiral.

— **Cene kislemu zeliu.** Zastopnik zeljarne se je zglasil pri nas in izjavil, da stane 1 kg kislega zelija na trgu 12 krov in ne 16. Ta cena pa ni ne oderuška, ne pretirana, ker so ne samo nabavni stroški zelja razmeroma visoki, marveč je treba dragi k temu še računati stroške za sol, delo itd. tako da cena 12 K za kilogram ni pretirana.

— **Mlad pozigalec.** Kot se je sedaj ugotovilo je na Ilovici pri Kaduncu začal 6-letni učenec ljudske šole. Jože Srnak. Ukradel je doma žigalnice in se je na poti v šolo ustavljal pri kozolcu prizgalco in ho vrgel pod slednjega. Nato je pobegnil.

— **Aretacija temeljnih elementov.** V Črnomlju so orožniki aretrirali Mila Migneviča, ki je pomarejali bankovce in z njimi steplari. Ogoljufal je med drugimi Jozipa Vukšiniča v Zelebju za 6000 Din. — V Slov. Bistrici je bil aretriran Josip Pras, ki je nevaren vloncem in je tudi v Ljubljani izvršil več vlongov. — Nadalje je bil aretriran pekovski pomočnik Alojzij Florjančič, ki je ostepal Josipa Vilerja za 1500 Din. Oddan je bil sodišču.

— **Veliki film sezbie 1923/24 Modri Natan po istoimenski drami nemškega klasičnika Lessinga od 1.-4. novembra 1923 KINO MATICA**

— **Kino Tivoli.** Od danes do srede se predvaja drugi del Gerard Hauptmannovega ufilmičenega romana »Fantom«, ki je žel med občinstvom splošno odobravjanje in priznanje. Pri večernih predstavah igra orkester dravske divizije izbrane komade najbolj znanih v slavnih skladateljev. Predstave ob 6., 14. in 9. ur.

— **Kino Matiča.** »V Japonskem mestu Ilubezu Yoshihvara.« Ta krasen in bajen film iz Daljnega vzhoda, ki prikazuje tradicije, običaje in prinaša življ. slike japonskega naroda, se predvaja do srede 31. t. m. — »Modri Natan«, film, ki se bo predvajal od srede dalje, pa bo največje in klasično delo filmske umetnosti. Nihče naj ga ne zamudi!

— **Opozorjamo,** da se je tvrdka J. Maček stara, priznana solidna trgovina z oblikami, preselila v hišo Pokojninskega zavoda na Aleksandrovi cesti št. 12., kjer prodaja še nadalje po izdatno znižanih cenah.

— **Koncerti Danes in redno vsaki dan v novo renovirani restavraciji in kavarni »Tratnik.« Koncert ciganske kapelle od pol 9. do pol 1. ure ponoči. Vstop prost. — Cene običajne.**

— **Prosveta.**

— **Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.**

— **DRAMA.**

— **Začetek ob 8. uri zvečer.**

Ponedeljek, 29. okt.: Gospa z morja; gostuje ga Marija Vera. Red B

— **Začetek ob 8. uri zvečer.**

Ponedeljek, 29. okt.: Gospa z morja; gostovanje ge. Marie Vere. Red B

Torek, 30. okt.: Zaprt.

Sreda, 31. okt.: Gospa z morja; gostovanje ge. Marie Vere. Red A

Cetrtek, 1. nov.: Smrt majke Jugovića C

Pete, 2. nov.: Judit; gostovanje ge. Marie Vere. Red E

Sobota, 3. nov.: Danes bomo tiči. Izven Nedelja, 4. nov.: popold. ob 3. Povodni mož, mladinska igra, igrajo otroci mestnega liceja; ob 8. zvečer Gospa z morja. Izven

Ponedeljek, 5. nov.: Azazel. Red F

— **OPERA.**

— **Začetek ob 8. uri zvečer.**

Ponedeljek, 29. okt.: zaprt.

Ponedeljek, 29. okt.: Zaprt.

Torek, 30. okt.: Sevilski brivec; gostuje ga. Wesel-Polla in baritonist z. Boris Popov. Red C

Sreda, 31. okt.: Psoglavlci. Red D

Cetrtek, 1. nov.: Rigoletto; gostuje ga. Wesel-Polla. Izven

Pete, 2. nov.: Evgenij Onegin. Red A

Sobota, 3. nov.: Sevilski brivec; gostuje ga. Wesel-Polla. Red F

Nedelja, 4. nov.: Psoglavlci. Izven

Ponedeljek, 5. nov.: Zaprt.

— **Otvoritev III. razstave umetniške šole »Probuds.«** Včeraj ob 10. je bila v partniji Srednji Tehničke šole otvorjena na preprost način in ob številni udeležbi občinstva III. razstava umetniške šole »Probuds.« Razstavo je otvoril s pozdravom profesor Vola v s. Govornik, ki je nato omenil vpliv vojne in vojne dobe na mladino in je tam poročal o delovanju umetniške šole »Probuds.« Med drugim je izjavil: »Danes je že tretje leto, odkar je bila ustanovljena »Probuds.« Na vso temu je imela posredno vpliv na življ. slike in razvoj slovenskega umetništva.«

— **Brezposelnost v naši državi.** Od začetka leta se opaža pri nas precej brezposelnost delavcev, ki jo poznajo vse druge države, dočim je bila Jugoslavija do novoščega časa od te socialistične hebre dobro zavarovana. Sedaj pa je začelo primanjovati dela tudi pri nas skoraj v vseh strokah. Zlasti pa v kovinskih, grafičnih in trgovskih. Državne borze dela energetično delujejo, da se to zlo še pravčasno izkoreni.

— **Nova železniščica.** Direkcija za zgradbo železnic je te dni dovršila načrt za novo progro Velen - Stip. Ta železniščica, ki bo z ekonomsko stališča zelo važna za Južno Srbijo, bo šla skozi Dobro Polje in dalje skozi važnejša trgovska in gospodarska stre

je na tem polju šola dosegla že lepe uspehe. Omenim med drugim dejstvo, da sta bila dva gojenca tukajšnje šole sprejeti na slišarsko akademijo v Zagrebu. Razstava, s katero smo stopili pred javno kritiko, je kolikorliko posrečena in upam, da tudi najostrejši pritiski ne bo mogel odreči šoli svoje priznanje. — Za govornim prof. Vojnovišča je bila otvorjena razstava, ki vsebuje tri razstavne prostore. V prvem se nahaja portreti in razni motivi, v drugem je narodna ornatimentika in v tretjem, ki se otvorji šele danes, se nahaja slike fresko-slikanja. Vsa prireditve je izvedena tako okusno ter je treba priznati, da prikazujejo gojenici velik talent in napredek. Razstava je počastil s svojim obiskom tudi tukajšnji francoski konzul g. Paul de Flache. Občinstvo opozarjam, da si prireditve, ki je popolnoma brezplačna, ogleda. — Razstava je odprta vsak dan.

— **O premijori »Gospa z morja.«** — Za premijori »Gospa z morja«, ki je bila v soboto, prinesemo še poročilo. Za danes konstatiramo, da je bila predstava zelo skrbno pripravljena, tudi vnačja režija prav dobra, a da vendar ni bilo enote v slogu lige in zato tudi ni mogel priti na dan pravi Hobson. Deloma so pri oddaji vlog slabu izbirali. Predstava je dosegla medel M. Z.

— **Celjsko mestno gledališče.** V ponedeljek 29. v torek 30. tm. gostujejo člani Narodnega gledališča v Ljubljani s Petrovičevim 3 del. drama — Mrak. (Pravzaprav tragična pesem v 2. deji, z liričnim epilogom.)

— **Gost v operi.** Prihodnji teden gostuje v operi »Brivec Sevillski« znameniti ruski lirični baritonist Boris Popov. Dosegan je gostoval v Zagrebu, Beogradu, Pragi, Brnu, Bratislavu in drugod, povsod z načelni uspehom.

Glasbeni vestnik.

— **Pevci.** V torek zvečer ob 8. v Glasbeni Matici druga skupna vaja za petje na dan Vseh svetnikov. Oder Zvez.

— **Koncert pianista Antonia Trosta.** V ponedeljek, dne 5. novembra 1923 zvečer ob 8. v dvorani Filharmonične družbe predstavlja znanih močnih pianist g. Anton Trost s svoj klavirski koncert, na katerem izvaja Bachove, Brahmsove, Skrjabinove in Chopinove skladbe. Natanci spored jasimo. Vstopnice so od srede dalje v predprodaji v Matični knjigarni.

Turistička in sport.

— **DOMAČE NOGOMETNE TEKME.** — Zagreb, 28. oktobra. Rezultat tekme Sturm (Gradeč) : Gradjanski 4 : 0. Danes je revanžna tekma. Rezultat ni presenetljiv, ker najboljše močni Gradjanski skupščini igralci v Pragi. Ostatli rezultati: Derby : Slavija 4 : 2, Uskok : Grafic 2 : 1. Atelija : Sokol 4 : 1, Croatia : Južni železničarji 11 : 0, Unitas : Union 10 : 1.

<p

Nemški koncern PROIZVAJALNE STROKE ZA ZEMELJSKA ČLJA IN KATRAN z zagotovljenimi dobavnimi roki išče poštenega samo stroke veščega

zastopnika

pri velkoindustrijskih dokazano najbolje uvedenega. Dopisi z navedbo referenč pod S. F. na Rudolf Moosse, Berlin S. W. 1137 Izredno ugodna prilika!

Dokler zaloga traja!

KUHINJSKA POSODA

emajlirana in aluminijasta, na debelo in drobno po izredno ugodnih cenah pri tvrdki

I. PESTOTNIK & DRUG, LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 33.

Skladišče: „BALKAN“. Telefon štev. 365.

Naznanilo.

Tvrdka Fric Zemljčič, vinogradnik in veletrgovina iz Ljubljane vladno naznana gg. gostinčničarjem in restavratjem, da je v hiši g. Ivana Lapajne v Novem Udomu pri Ljubljani otvorila zalogu prvovrstnih ljutomerskih vín ter se bode potrudila cenjene odjemalce kar najboljše postredi in se priporeča za obilen obisk.

Premogokop v Sloveniji sprejme obratovodjo.

Rudnik producira sedaj dnevno 10 do 20 ton premoga, a produkcija se da z razumnim strokovnim vodstvom povisiti. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Plača po dogovoru. Stanovanje za samca ozir. oženjenega na razpolago. Ponudbe z navedbo strokovne usposobljenosti, dosedanja službovanja in zahteve plače na anonočno ekspedicijo Aloma Company v Ljubljani pod „Lepa bodočnost“.

SPECIJALNA TRGOVINA ZA FINO DAMSKO IN MOŠKO PERILO

Jed. Šarc, Ljubljana,

Selenburgova ulica 5.

Platno za rjuhe, Šifoni, namizno perilo i. t. d. najboljših znakov,

Najmoderne urejena pralnica in svetlo-likalnica.

Publikacije znanstv. društva za humanistične vede v Ljubljani.

NOVO! Filozofska sekcijska št. 11. NOVO!

Analitična psihologija.

Prvi poizkus sistematizirane geometrije duha. Napisal dr. Fr. Weber, izr. prof. filozofije na na univ. v Ljubljani.

Prvi snopč. — Določa reševanje vprašanja, kakor: metoda in predmet duševnosti, bistvo doživljanja, dispozicija, zavest in nezavest, duša, bistvene komponente na vsakem doživljaju, načelni zakoni, ki preverjajo vse doživljaj, arhitektonična struktura celokupne duševnosti itd. Prvemu spisu je pridejana tudi pregledna risba ce o-kupnega doživljanja. — Glavni namen vsega dela je, pokazati, da ima tudi duševni svet take zakone, ki se jim mora pokoriti vsako individualno življenje. Knjiga je važna za vse duševne delavce (čuti, težje, profesorje, duhovnike itd.). — Drugi snopč del je v tisku. — 170 str. Din 48.—. Dobi se v vseh knjigarnah ali pri založbi Ig. Kleinmayr & Fed. Bamberg, d. o. o. v Ljubljani.

Zahtevajte gratis katalog „Narodne biblioteke“.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

V globoki žalosti naznajamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je danes nenadoma preminil naš predobri oče, stari oče, brat, svak in stric, gospod

Janko Zuljan

gozdar v p.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v tork, 30. okt. t. l. ob 2. s Ceste na Rožnik 19 na pokopališče k Sv. Krizu.

V Ljubljani, dne 28. oktobra 1923.

Otilja, Hubert, Srečko, Flora in Štefi, otroci.

Srečko, vnuk. — Vsi ostali sorodniki.

Potitim srcem naznajamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem žalostno vest, da je naš ljubični, oče oziroma stari oče, gospod

Rajmund Lecker

dne 27. oktobra v 77. letu svoje starosti, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v pondeljek, dne 29. oktobra ob 4. uru iz mirtvnišnice na pokopališče v Pobrežju.

Maša zadušnica se bo brala v petek, 2. novembra ob 8. v stolni cerkvi.

MARIBOR, dne 27. oktobra 1923.

Zahajajoči ostali.

Sprejmejo se tako: 3 čevljarski pomočniki za srednje delo. Plača po dogovoru, Delo stalno. — Michael Pojavnik, Celje, Dolgopolje 9.

Jščem agilnega potnika ki bi kot postranski zaslužek proti proviziji prevezl razpečevanje dobro vpeljanega predmeta. Ponudbe pod „Dobro vpeljan 11507“ na upravo Slov. Naroda.

Klavirska delavnica R. WARBINEK Ljubljana Elsnerjeva ulica 5.

Popravljam in uglašujem klavirje in harmonije strokovno in ceno.

Pisalni stroji, potrebitne mehanična delavnica (popravljalnica)

L. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ulica 6-1.

Kupujem ovčjo volno od kož (tabačne). Vzorec in cena na se pošte.

Božidar Mitiču, BEograd, ul. Miloša Veikiga br. 99. 11530

Mlin

prodajem. Voden pogon 12 HP, uvijek stalna voda, topila in načepni predelj HRV. ZAGORJA sa st. nom od 5 soba in nusprostora. Mlin lepo urejen na seljaku meljavi. Posla dostava. Prodaje Makso Jeržik, posjednik mlin na Tuholj, Hrvatsko Zagorje. 11537

Sadni mošt

letošnji pridelek (sladki) na debelo in drobno. Na drobno Din 5 litr se dobri.

Spodnja Siška, Maurerjeva ulica 274 (za slovensko šolo)

Premog iz rudnika Trbovlje, cement

stalno v zalogi pri H. Petrič, sedaj Gospovska cesta 16 nasproti Kolizeju. 10503

CEMENT prima Portland

domaćih in dalmatinskih tvornic po konkurenčnih cenah stalno na zalogi pri I. Pestotnik in drug

Ljubljana, Dunajska cesta 33 .BALKAN. — Int. telefon 366. 11455

20% popusta

v konfekcijski trgovini

Fran Lukic

Pred škoftjo 19.

Moške zimske suknje, površniki ter vsakovrstna trikotaža.

Dr. Déméter Bleiweis-Tislenski

strokovni zdravnik za notranje bolezni in

z bolezni v nosu in urati ORDINIRAH OD 2. DO 5. na

Z O K T O R A Z opet redno OD 15. do 15.

KONGRESNEM TREGU 15.

Za odgovoro uprave naj se pošte 1 dnev.

MALI OGGLASI

Cene oglašom do 20 besed Din 5—; vsaka nadaljnja beseda 50 para, z davčino vred

Meblirano sobo s posebnim vhodom, z električno razsvetljavo, evropsko kopališčo, v bližini Mestnega trga, išče sami gospod za takoj ali pozneje. — Ponudbe je poslati pod A. L. 1148c na upravo »Slov. Nar.«

Hisa z lokalom v sredini mesta se kupi pod ugodnimi pogojimi. — Ponudbe pod »Solidna cena/11.39c na upravo »Slov. Nar.«

Razno

Novi vinski sodi (bačve) v vseh velikostih se dobe in popravljajo pri Fran Reipiču, Ljubljana, Trnovna, 11.169

Klavirje,

harmonije, godala, strune in potrebitine, na drobno in debelo. — M. Mušič, Ljubljana, Selenburgova ulica 6. 9892

Trapistovski sir Ia, Stavnik srednje starosti, resnega značaja, išče znanja v svetu ženitve in gospodinjstvu za do 30 let. — Ponudbe pod »Raj na zemlji 11.527c na upravo »Slov. Nar.«

Kvačkan

zelo poceni volnene in svilene juniperne, otroške oblike itd. — Naslov: Rožna ulica 30, Lnadstropje. 11.517

Tihiga družabnika s kapitalom od 15.000 do 25.000 Din iščem za razširjenje mizarske tovarne radi obilnih naročil. — Naslov pove uprava »Slov. Nar.«

Vino!

70 hl izbornega belzeljca letnika 1922 in 8 hl starine letnika 1921 za buteljke se odda. — Tudi v manjših količinah. — A. Kolenz, Brežice. 11.344

Kurze za angleščino

za 3—5 oseb daje po znižani ceni A. Farler, Praskovska ulica (Tönniesova hiša). — Pojasnil vsak delavnik od 1—2. 11.452

Katera dama (mlajša) bi dala poduk v slovensčini distinguiranemu gospodru nemške narodnosti. — Dopisi pod »Nemeč/11.518c na upravo »Slov. Nar.«

Perje

od kokosa, parovan, gosi, rasi se dobi vsako množino iz prve roke pri E. Vajda, izvoz perutnine, Čakovec, Medijumurje, Jugoslavija. — Telefon 59. 11.085

Barboreč-Završan, modistarja in preoblikovalnica, Ljubljana, Mestna trg 7. — Velika zaloga klobukov, nakita in množič potrebitin. Preoblikujejo se klobuk za dame in gospode po najnovejših vzorcih. 9116

Strežnik, brez grč v premetu od 25 do 35 cm, dolgost od 2 m naprej, kupimo. Nadalje droge iz kostanjevega lesa, droge iz mehkega lesa 9 do 15 cm dolge, na tankem koncu ne izpod 12 cm. — Ponudbe na upravo Slov. Nar. pod A. L. 1148c na upravo »Slov. Nar.«

Večje partie bukovih hlodov sprejme v zmeren, se sprejme s 1. novembrom t. l. v zdravilišču Golnik. — Piseme ne ponudite s spricvališčem poslati upravitelju drž. zdravilišča Golnik, p. Tržič. 11.531

Okraini zastopnik, sprejete in agil, se išče za takojšnji nastop. — Upoštevajte primernega opravila. — Ponudbe na upravo »Slov. Nar.« pod Večerne ure/11.524c.

V delih in oblikeh dobro iznjrena šivilja se priporoča ceni, damam na dom. — Ponudbe pod »Na dom/11.439c na upravo Slov. Nar.«

Gospodinjstvo, od 6. naprej išče knjigovodca primerne prednost. — Sprejme se tudi prvo vrstni mehanik za popravila svinčnih strojev. — Ponudbe pod »Zastopnik 11.533c ali Mechanik/11.531c na upravo »Slov. Nar.«

Koncijevna, s substitucijsko pravico išče dr. Rudolf Ravnik, odvetnik v Mariboru. — Vstop takoj, pogoj po dogovoru.

Gospodinjstvo, se sprejme s št. 1. naprej, načelni zastopnik za dospelne otroči samo za dospelne. — Ponudbe na upravo »Slov. Nar.« pod »Otrok/11.509c.

Lesni manjouulant, se takojšnji nastop z večletno prakso pri lesnih manipulacijah. — Prevzemite tudi poslovanje parnih žag ali skladisca. — Ponudbe pod »Slov. Nar.« pod »Zvest/11.430c.

Gospodinjstvo, se sprejme s št. 1. naprej za staren otroči samo za dospelne otroči samo za dospelne. — Ponudbe na upravo »Slov. Nar.« pod »Slovenec/11.523c.

Štelaže, močne, zložljive, dolžina 2 m, višina 3½ m, ugodno za 8 mesecev naprej. — Naslov pove uprava »Slov. Nar.« pod »Zmaj/11.527c na upravo »Slov. Nar.«

Kopirna stiskalnica (Kopierpresse), skoraj nove, se prodaja. — Ponudbe pod »Dobro plăćem/11.534c na upravo »Slov. Nar.«

Oddam sobo s souporabo kuhinje dve m začinkome brez otrok ali očeta, resnega značaja, išče znanja v svetu ženitve in gospodinjstvu za do 30 let. — Ponudbe pod »Raj na zemlji 11.527c na upravo »Slov. Nar.«

Volna za medroče, se po nizki ceni prodaja. — P. F. Ljubljana, Zrinskih cesta (Elizabetna, poleg cerkve sv. Jožeta), dvorišče. 11.446

Elegantna soba v mestu se išče za odločitev, ponudbe na upravo »Slov. Nar.« pod »Sl. Nar.« 11.499

Dijakinja, ali uradnica se sprejme na hrano in stanovanje. — Naslov pove uprava »Slov. Nar.«

Prazno sobo v srednji mestu iščem za ženitve, ponudbe na upravo »Slov. Nar.« pod »Raj na zemlji 11.527c na upravo »Slov. Nar.«

Oddam sobo s souporabo kuhinje d